

Mordbyn

ANDREA MARIA SCHENKEL

Mordbyn

KRIMINALROMAN

Översättning Christine Bredenkamp

ERSATZ

© Edition Nautilus, Hamburg 2006

© Ersatz 2009

Published by agreement with

Agentur Literatur Gudrun Hebel, Berlin

Originalalets titel Tannöd

Översättning från tyska Christine Bredenkamp

Redaktör Anna Bengtsson

Korrekturläsare Ola Wallin

Omslag Sara R. Acedo

Omslagsfoto © Getty Images

Sättning & grafisk form Ola Wallin

Tryck Norhaven AS, Danmark 2009

ISBN 9789188858849

Översättningen är gjord med finansiellt stöd
från Goethe-Institut Schweden med medel
från det tyska utrikesdepartementet.

www.ersatz.se

Mordbyn

DEN FÖRSTA sommaren efter krigsslutet tillbringade jag hos avlägsna släktingar på landet.

Under dessa veckor tycktes mig denna by som en fre-dens ö. En av de sista välbevarade platserna efter den stora stormen som vi just klarat oss igenom.

Åratal senare, livet hade återgått till det normala och den där sommaren var ett lyckligt minne blott, läste jag om just denna by i tidningen.

Min by hade blivit en »mordby« och dådet gav mig ingen ro.

Med blandade känslor reste jag dit.

Människorna jag mötte där ville berätta för mig om brottet.

Tala med en främling och ändå en förtrogen. Någon som inte stannade kvar, som skulle lyssna och sedan gå igen.

Herre, förbarma Dig över oss!

Kristus, förbarma Dig över oss!

Herre, förbarma Dig över oss!

Kristus, hör oss!

Kristus, bönhör oss!

Gud, Fader i himmelen, förbarma Dig över dem!

Guds Son, världens Frälsare, förbarma Dig över dem!

Gud, helige Ande, förbarma Dig över dem!

Heliga Treenighet, en enda Gud, förbarma Dig över dem!

Heliga Maria, bed för dem!

Heliga Gudsföderska, bed för dem!

Heliga jungfru över alla jungfrur, bed för dem!

Helige Mikael,

bed för dem!

Alla heliga änglar och ärkeänglar,

Alla saliga andars heliga korer,

Helige Johannes Döparen,

bed för dem!

Helige Josef,

bed för dem!

Alla heliga patriarker och profeter,

Helige Petrus,

Helige Paulus,

Helige Johannes,

bed för dem!

Alla heliga apostlar och evangelister,

Helige Stefanus,

Helige Laurentius,

bed för dem!

Alla heliga martyrer,

Helige Gregorius,

Helige Ambrosius,

bed för dem!

Helige Hieronymus,

Helige Augustinus,

bed för dem!

Alla heliga biskopar och bekännare,

Alla heliga kyrkofäder,

Alla heliga präster och leviter,

Alla heliga munkar och eremiter,

bed för dem!

TIDIGT PÅ MORGONEN, före gryningen, kommer han in i rummet. Med veden som han tagit med sig in utifrån värmer han upp den stora spisen i köket, fyller ångkokaren med potatis och vatten, ställer den fyllda potatisångkokaren på spispattan.

Från köket går han utmed den långa fönsterlösa gången bort till ladugården. Korna måste utfodras och mjölkas två gånger om dagen. De står alla på rad. Den ena bredvid den andra.

Med dämpad röst börjar han tala med dem. Han har gjort det till en vana att alltid tala med djuren under arbetet i ladugården. Klangen från hans röst tycks ha en lugnande inverkan på djuren. Deras oro tycks försvinna av röstens monotona sjungande, av ordens enformighet. Den lugna, entoniga klangen löser deras anspänning. I hela sitt liv har han utfört det här arbetet. Det gör honom glad.

Han strör ut ny halm över det gamla underlaget. Halmen hämtar han från ladan intill. Den sprider en angenäm, förtrogen doft i ladugården. Kor luktar annorlunda än grisar. Deras lukt har inget påträngande över sig, inget skarpt.

Därefter hämtar han höet. Också det från ladan.

Förbindelsedörren mellan lada och ladugård lämnar han öppen.

Medan djuren äter, mjölkar han dem. Det oroar han sig litet för. Djuren är inte vana vid att bli mjölkade av honom. Men hans farhågor att det ena eller andra djuret inte skulle låta sig mjölkas var onödiga.

De genomkokta potatisarna doftar ända ut till ladugården. Det är dags att mata grisarna. Han håller potäterna ur ångkokaren direkt i en hink, där mosas de innan han kånkar bort dem till grisarna i svinstian.

Grisarna skriar när han öppnar dörren till deras bås. Han håller ut hinkens innehåll i hon, tillsätter litet vatten.

Han är klar med sitt arbete. Innan han lämnar huset ser han till att elden har slocknat i spisen. Dörren mellan ladan och ladugården lämnar han öppen. Mjölkkannans innehåll håller han ut över gödselstacken. Kannan ställer han tillbaka på sin gamla plats.

På kvällen skulle han gå ut i ladugården igen. Han skulle mata hunden som gnyende jämt kryper och gömmer sig i hörnet så snart han närmar sig. Han skulle sörja för djuren. Och hela tiden tänka på att undvika halmhögen längst in i ladans vänstra hörn.

■
BETTY, 8 år

Marianne och jag sitter bredvid varann i skolan. Hon är min bästa vän. Det är ju också därför som vi sitter tillsammans.

Marianne tycker väldigt mycket om min mammas syltmunkar. När min mamma har bakat såna tar jag alltid med en åt henne, till skolan eller om det är söndag till kyrkan. Förra söndagen hade jag med en åt henne, men den fick jag äta själv för hon var inte i kyrkan.

Vad vi gör när vi träffas? Sånt man brukar göra, leker tjuv och polis, kull, kurragömma. Ibland på sommaren leker vi affär hos oss på gården. Då gör vi i ordning en liten butik vid staketet mot grönsakslandet. Och så ger mamma mig alltid en filt som vi kan bre ut våra saker på: äpplen, nötter, blommor, färgat papper eller sånt som vi hittar bara.

En gång hade vi till och med tuggummi, det hade min moster tagit med sig. Med jättegod kanelsmak. Min moster säger att barnen i Amerika alltid äter sånt. Min moster arbetar nämligen åt jänkarna och då och då tar hon med sig tuggummi och choklad och jordnötssmör. Eller bröd i såna där konstiga gröna burkar. En gång i

somras till och med glass. Min mamma är inte så vidare förtjust åt det hela, för moster Lisbeths fästman är nämligen också från Amerika och helt svart.

Marianne säger alltid att hennes pappa också är i Amerika och att han helt säkert snart kommer och hämtar henne. Men det tror inte jag på. Då och då ljuger Marianne nämligen lite grand. Mamma säger att det får man inte och så fort Marianne börjar berätta en av sina ljugarhistorier igen så börjar vi bråka. För det mesta plockar båda bort sina saker från handelsboden då och vi kan inte fortsätta leka och så springer Marianne hem. Efter några dagar är vi sams igen.

I julas fick jag en docka i julklapp och Marianne blev jätteavundsjuk. Hon har bara en jättegammal av trä som hennes mamma hade när hon var liten. Då började Marianne med sitt dravel igen. Att hennes pappa snart kommer och tar henne med till Amerika. Då sa jag till henne att jag inte vill vara hennes vän mer om hon ska hålla på och ljuga sådär hela tiden. Sen dess har hon inte sagt nåt mer om det.

I vintras åkte vi kälke ibland på ängen bakom vår gård. Det är en jättebra kälkbacke, alla från byn kommer dit. Om man inte bromsar i tid brakar man rätt in i snären därnere. Då får man för det mesta bannor när man kommer hem. Ibland måste Marianne ta med sig sin lillebror, för att passa honom. Då har man honom alltid hängande i kjolarna. Jag har ju ingen lillebror, bara en

storasyster, men det är inte heller alltid så roligt. Hon retas ofta.

När hennes lillebror trillade omkull i snön började han grina och oftast kissade han i byxan också och då måste Marianne hem och där fick hon ordentligt med bannor. För att hon inte hade passat honom och för att han kissat i byxan igen och så vidare. Så nästa dag i skolan var hon jätteledsen och berättade för mig att hon ville bort därifrån, för hennes morfar var så sträng och hennes mamma också.

För några dagar sen berättade hon för mig att trollkarlen var tillbaka. Hon hade sett honom i skogen och han tar henne säkert till hennes pappa. Ja, trollkarlen, så sa hon. Den där historien berättade hon redan i höstas en gång, direkt efter att vi börjat skolan och jag trodde henne inte, det finns inte nån trollkarl, och trollkarlar som kan trollo fram en pappa åt en, som lär vara i Amerika, såna finns det verkligen inte. Då började vi bråka igen och hon grät och sa att trollkarlen visst fanns och att han har ryggsäcken full av färgade flaskor och andra färgglada saker och ibland sitter han bara där och nynnar för sig själv. Det måste ju vara en trollkarl, en sån som i vår läsebok. Då skrek jag »du ljuger, du ljuger« och hon grät och sprang hem. Och eftersom hon inte var i skolan på lördagen och tycker så mycket om min mammas syltmunkar så tog jag med en till kyrkan åt henne på söndagen. Men där var hon ju inte heller.

Mamma sa att de kanske var och besökte släktingar, eftersom ingen av dem var där. Borta i Einhausen hos hennes morfars bror. Så då åt jag helt enkelt upp munkarna själv.

MARIANNE LIGGER vaken i sin säng. Hon kan inte somna. Hon hör vindens ylande. Likt »Hins jakt« rasar den över gården. Mormor har ofta berättat historien om »Hins vilda jakt« och »den ondskefulla maran Trud«, alltid under de långa, mörka nätterna mellan jul och nyår.

»Den vilda jakten hastar fram driven av vinden, så snabb som molnen i stormen, ännu snabbare. De sitter på springare lika svarta som Satan«, hade mormor berättat. »Insvepta i svarta rockar. Huvor djupt neddragna över ansiktet. Med glödande röda ögon jagar de fram. Om någon är så dumdriftig och beger sig ut en sån natt hugger den vilda jakten tag i honom. I galopp«, sade mormor. »Bara sådär, vips!«

Samtidigt gjorde hon en rörelse med handen som om hon själv högg tag i något och svepte iväg.

»Vips! Så lyfter de upp den stackars saten i luften och sliter honom med sig. Bort, högt upp bland molnen, upp i himmelen sliter de honom. Han kan inte göra nånting. Den vilda jakten släpper inte taget om honom och skrålar och skrattar hånfullt. Ho, ho, ho«, skrattade mormor med mörk röst.

Marianne kunde riktigt se det framför sig, hur den vilda jakten hugger tag i en, sliter upp en och skrattar.

»Mormor, vad händer sen?« frågade Marianne. »Kommer han aldrig mera ned igen?«

»Jodå, jodå«, svarade mormor. »Ibland kommer han visst ned igen, ibland inte! Den vilda jakten släpar med sig den arma karln så länge som de tycker det är roligt. Ibland sätter de ned honom väldigt varsamt efter att de spelat honom sina spratt. Ibland. Men för det mesta hittas den arme karln nästans nästa morgon med krosade lemmar. Hela kroppen sönderskrapad, sönderslagen. Mången såg man aldrig mer till. Honom hade den vilda jakten överlämnat direkt till Satan.«

På historien om den vilda jakten måste hon nu tänka hela tiden. Aldrig skulle hon lämna huset i ett sådant väder. Den vilda jakten fick inte hugga tag i henne. Inte henne!

Hon ligger vaken länge. Hur länge vet hon inte. Hennes lillebror ligger i samma rum. Sängarna står så att de nästan ligger huvud mot huvud. Hon i sin säng och han i sin lilla barnsäng.

Hon hör hans lugna och jämna andhämtning. Så nära ligger de varandra. Han andas in och ut. Ibland när hon inte kan sova lyssnar hon till detta ljud på natten, försöker anpassa sig till hans andhämtning, andas in när han andas in och andas ut när han andas ut.

Ibland hjälper det och hon blir sömning och somnar. Men i dag lyckas det inte. Hon ligger vaken.

Ska hon stiga upp ur sin säng? Morfar kommer att skälla så fasligt igen. Han tycker inte om när hon går upp mitt i natten och ropar efter mamma eller farmor.

»Du är gammal nog. Du kan sova ensam«, säger han då och skickar henne i säng igen.

Under dörren skimrar en ljustråle in. Svagt, men hon ser ljusskenet som en smal strimma.

Så någon är vaken i alla fall. Mamma kanske? Eller mormor?

Marianne samlar allt sitt mod, hon sträcker ut sina bara fötter över sängkanten. Det är kallt i rummet. Hon lyfter täcket åt sidan. Mycket varsamt, så att lillebror inte vaknar, smyger hon på tå mot dörren. Försiktigt, så att trägolvet inte knarrar.

Långsamt och försiktigt trycker hon ned dörrklinkan och öppnar tyst dörren. Hon tassar genom gången och ut i köket.

I köket är det fortfarande tänt. Hon sätter sig vid fönstret och blickar ut i natten. Hon känner sig kuslig till mods och börjar huttra i sitt tunna nattlinne. Då märker hon att dörren till rummet intill står litet på glänt.

Mamma har säkert gått ut i ladugården, tänker Marianne. Hon öppnar upp dörren helt till rummet intill. Därifrån kommer man genom ännu en dörr till gången som leder ut till ladugården och ladan.

Hon ropar på sin mamma. På sin mormor. Men ingen svarar.

Flickan går genom den långa, dystra fodergången. Hon tvekar, blir stående. Ropar än en gång på mamma, på mormor. Denna gång litet högre. Fortfarande inget svar.

I ladugården ser hon boskapen stå fastbunden med kedjor vid fodertrågens järnringar. Kornas kroppar rör sig stilla. Rummet lysas bara upp av en fotogenlampa.

I andra änden av fodergången ser Marianne att dörren till ladan står öppen.

Hennes mor är antagligen ute i ladan. Hon ropar än en gång på mamma, återigen utan svar.

Hon fortsätter att gå utmed gången mot ladan. Vid dörren blir hon än en gång villrådigt stående. Inte ett ljud hör hon i mörkret. Hon tar ett djupt andetag och går in.

■

*Heliga Maria Magdalena,
bed för dem!*

*Heliga Katarina,
bed för dem!*

*Heliga Barbara,
bed för dem!*

*Alla heliga jungfrur och änkor,
bed för dem!*

*Alla heliga Gudar,
bed för dem!*

Var nådig mot dem! – Skona dem, o Herre!

Var nådig mot dem! – Fräls dem, o Herre!

■

BABETTE KIRCHMEIER, ämbetsmansänka, 86 år

Marie, Marie.

Hon var hushållerska hos mig. Nå, tills jag kom på ålderdomshem.

Jamän, hon var hushållerska, Marie. Riktigt duktig var hon. Riktigt duktig. Skötte alltid om allt ordentligt. Inte som de unga jäntorna som jämt ska ut och flörta med pojkarna. Nej, Marie var inte sån inte. En duktig flicka var hon.

Inte särskilt söt, men duktig och flitig. Hon höll god ordning på hela hushållet åt mig.

Mina ben är inte så pigga längre, ser ni, så därför kom jag på hemmet.

Barn har jag inga och min man är död sen nästan femton år. I juni, den 24:e, är det femton år sen.

Ottmar var en bra man. En bra man.

Marie kom till mig eftersom mina ben inte riktigt orkade. Benen, de har inte orkat något på länge. När man blir gammal är det mycket som inte riktigt orkar, inte bara benen. Att bli gammal är inte roligt, det sa min mor alltid, tro mig. Inte är det roligt inte.

Förr rörde jag mig som en vessla. Vi var alltid ute

och dansade, jag och min Ottmar, må han vila i frid. På söndagseftermiddagarna på Odeons tesalong. Det var före kriget det. Ottmar var duktig på att dansa. Det var så vi lärde känna varann, på dansgolvet, på den tiden då det fortfarande var kejsarstyre. En klämmig karl var han, min Ottmar, i sin uniform. Ottmar var vid militären på den tiden, nu är han död sen nästan femton år tillbaka.

Tiden går, tiden går. Sen började höften krångla. Man blir ju inte yngre.

Då kom Marie till mig. Sov gjorde hon i kammaren. Anspråksfull var hon ju inte, Marie. En säng, en stol, ett bord och ett klädskap. Mer behövde hon inte.

Så i januari, låt mig tänka efter, ja i januari var det, kom jag på ålderdomshem, för nu är det riktigt illa ställt med benen. Riktigt illa. Nå, då flyttade Marie till sin syster.

Jag hade ingen aning om att hon tagit tjänst som piga nu. Men nog passade det Marie allt. Hon kunde hugga i. Och inte sa hon mycket. Passade mig utmärkt, de där pratiga jäntorna har jag inte mycket till övers för. De skvallrar och sladdrar dagarna i ända medan hus och gård förfaller hemmavid.

Jomän, Marie var hushållerska hos mig. Nå, tills jag kom på ålderdomshem. I januari kom jag på hemmet. En bra och duktig hushållerska var hon, Marie. Riktigt duktig var hon. Riktigt duktig. Skötte alltid om allt ordentligt.

Jag börjar bli trött nu märker jag. Nu vill jag sova. När man är gammal behöver man mycket sömn, ser ni. Många kan ju inte sova, men jag behöver mycket sömn. Jag har alltid sovit gärna och mycket.

Äsch, vad var det ni frågade mig om, nu har jag som helt glömt av det, ja det är åldern, ser ni. Om Marie frågade ni mig. Tja, Marie ja. Hon var en riktigt duktig och arbetsam och flitig jänta.

Vad gör hon egentligen nuförtiden?

Är hon inte hos sin syster?

Oj oj, vad trött jag är, nu vill jag sova. När man är gammal behöver man sin sömn, ser ni.

VINTERN VILL och vill inte lämna plats åt våren i år. Det är mycket kallare än vad det brukar vara vid den här tiden på året. Sedan i början av mars har det regnat och snöat om vartannat. Den grå morgondimman viker inte undan på hela dagen.

Denna fredagsmorgon klarnar det äntligen upp litet. De mörka, gråsvarta molnen drar sig undan en smula. Från och till spricker molntäcket till och med upp helt. Vårsolens första strålar banar sig försiktigt väg.

Vid middagstid mörknar dock himlen på nytt och på eftermiddagen börjar det regna igen.

Det blir så dunkelt att man får intrycket av att dagen redan lider mot sitt slut och natten nalkas.

Två gestalter, helt klädda i svart, banar sin väg i detta dystra sken. De går raka vägen mot en av gårdarna. En av dem leder en cykel, den andra bär en ryggsäck på ryggen. Bonden som just lämnat sitt hus för att gå ut i ladugården, lossar för säkerhets skull vakthundens koppel. Först när de nästan nått ända fram till gården ser han att gestalterna är två kvinnor. Han visslar tillbaka hunden. Håller fast den i halsbandet.

En av de två, hon med ryggsäcken, frågar efter vägen. De är på väg till familjen Danners gård i Tannöd. Kom

på villovägar i skumrasket. Om han kunde hjälpa dem och visa vägen?

»Där, bortom den sista åkern, till vänster in i skogen. Det går inte att missa«, är hans svar.

De två drar vidare. Mannen kopplar sin hund igen utan att bry sig vidare om de båda kvinnorna.

■
TRAUDL KRIEGER, syster till pigan Marie, 36 år

Tidigt på fredagsmorgonen packade jag och Marie ihop alla hennes tillhörigheter. Mycket hade hon ju inte, en ryggsäck full och så en väska, mer var det inte. Det är sannerligen inte mycket det.

Jag hade lovat att följa med henne till den nya anställningen. Hon ville inte gå dit själv, för hon visste inte vägen. Lovat henne dyrt och heligt hade jag.

Dyrt och heligt . . .

På morgonen var vädret fortfarande fint. När vi väl kom iväg hade det hunnit bli middagstid. Då var vädret inget vidare längre. Min svärmor kom för att se efter mina barn under tiden.

Erwin, min man, var fortfarande på jobbet. Tidigt på morgonen går han till byggplatsen, han är murare. På fredagarna hinner det bli sent innan han kommer hem. Inte för att han måste arbeta så länge. Nej, på fredagarna får han löning och då går han på krogen direkt efter jobbet.

För det mesta kommer han hem sent och är full. Så är de, karlarna, glömmer av allt när det dricks på krogen, fru, barn, allt helt enkelt.

Då vi gav oss iväg, Marie och jag, hade det ännu inte börjat regna. Då var vädret fortfarande någorlunda. Det var många mörka moln på himlen, men på det hela taget var vädret inte så dåligt. De sista veckorna hade det ju bara regnat och snöat.

Jag bar ryggsäcken och Marie hade spänt fast sin väska på pakethållaren. Vi turades om att leda cykeln.

Cykeln hade jag lånat, precis som ryggsäcken, av grannfrun, mjölnerskan. Erwin tar nämligen vår cykel till arbetet och jag ville inte gå hela sträckan tillbaka till fots. Jag tänkte att med cykeln är jag fortare hemma.

Vägen till gubben Danner hade krämerskan, handlerskan, noga beskrivit för mig. Det var hon som berättat för mig om den lediga tjänsten också.

»Din syster, Marie, hon är ju stark. Hon kan ju hugga i och arbetsskygg är hon ju inte heller. Ute hos gubben Danner har pigan stuckit sin kos. De söker en ny. Det vore väl nåt för Marie, din syster.« Sa hon till mig.

Krämerskan vet alltid allt. Till henne kommer folk från hela trakten och talar om när de behöver en ny piga eller dräng, och de berättar om allt nytt som har hänt för henne, om nån har dött eller om nån ska få barn. Till och med om man vill gifta sig, är det bara att gå till henne. Hon är en riktig äktenskapsmäklerska. Hennes man tar sen hand om bröllopsbestyret, och fjäsket.

Ända sen januari bodde Marie hos oss, i vår lilla lägenhet. Anspråksfull var hon ju inte, det kan man ju heller inte vara hos oss.

Lägenheten har två rum, ett åt barnen och ett åt oss. Ett kombinerat kök och vardagsrum och en egen toalett har den också. Ingen gemensam där du måste stå i kö och vänta tills de andra är klara.

För Erwin, våra tre barn och mig är lägenheten alldeles tillräcklig, men med Marie blev det allt bra trångt.

Marie sov i köket på kanapén. Det var inte tänkt för alltid, nej verkligen inte, bara tillfälligt. Därför var jag ju så glad över tjänsten.

Dessemellan var Marie tre veckor hos min bror. I februari var det. Min bror har en liten gård, ett småbruk. Det har han ärvt av våra föräldrar. Hans hustru var sjuk och då hjälpte Marie till. Marie var en god människa, ska ni veta. En riktig god människa, hon kunde verkligen hugga i och arbetade gärna, men hon var också väldigt enfaldig.

Jag menar, hon var lite efterbliven. Inte mentalt handikappad eller så, nej, snarare en smula naiv och godmodig.

När så svägerskan hade kryat på sig kom Marie tillbaka till oss. Marie kom aldrig särskilt bra överens med min bror. Han klankade hela tiden ned på henne, honom kunde hon aldrig vara till lags. Han har varit en surgubbe i hela sitt liv, han kommer aldrig ändra sig.

Jag är visserligen yngre än Marie, åtta år, men Marie har alltid varit en lillasyster för mig, som jag måste se efter. Efter vår mors död fick jag bli Maries mamma. Vår far är också död sen länge, han dog strax efter mor. Lungsoten, sa läkaren.

Om man begrep hur, kunde man utnyttja Marie. Hon gjorde alltid allt man sa åt henne, hon ställde aldrig några frågor.

Vår mor sa alltid »godhet är en del av liderligheten«.

Liderlig var hon inte, Marie, men alldeles för god. Hon skulle ha arbetat även utan lön, bara för kost och logi. Så var hon helt enkelt. En stackare var hon.

Fram till nyår hade Marie kvar sin tjänst hos fru Kirchmeier, Babette Kirchmeier. Gumman Kirchmeier var änka och Marie skötte hushållet åt henne, så gott hon kunde. Men det gick alltmer utför med gumman Kirchmeier. På slutet kunde hon knapp ens gå och lite virrig var hon också. Så kom hon då på ålderdomshem, barn hade hon ju inga, som hade kunnat ta hand om henne, gumman Kirchmeier. Och så blev Marie av med sin tjänst.

Som jag sa, hade jag lovat Marie att följa henne bort till gubben Danner.

Enligt krämerskans beskrivning var det en och en halv timmas gångväg dit, men vädret blev allt sämre.

Riktigt mörkt hade det blivit och det blåste upp en

byig vind. Det var en riktigt obehaglig stämning, så som jag föreställer mig världens undergång, dystert och mörkt. Jag tänker hela tiden att vi inte skulle ha gått ut i det där vädret. Allt skulle ha varit annorlunda nu, allt.

Framemot klockan två lämnade vi lägenheten och runt halv fyra hade vi gått fullständigt vilse. Vi irrade omkring ett bra tag. Sen gick vi tillbaka en bit, till den sista gården vi passerat.

Där frågade vi efter vägen.

Till vänster efter den sista åkern, bara följ vägen genom skogen, det går inte att missa, blev svaret.

I skogen började det till på köpet regna. Genomvåta kom vi äntligen fram till den ödsliga gården. Jag hade aldrig kunnat tro att den låg så avsides. Då skulle jag aldrig ha släppt iväg Marie dit. Aldrig skulle jag ha släppt iväg henne dit. Aldrig. Hos dem i Tannöd var bara gumman hemma, hon öppnade dörren för oss. Annars såg jag inte till nån. Bara gumman och det lilla barnet.

En söt liten gosse, två år gammal, gissar jag, med vackra guldblonda lockar.

Marie fattade omedelbart tycke för barnet, det såg jag, Marie tycker om barn. Fast gumman var rätt så underlig, glodde misstänksamt på oss. Hälsade knappt på oss. De blöta jackorna hängde vi över stolen. På tork i närheten av köksspisen. Gamla gumman Danner sa inte ett ord på hela tiden. Jag gjorde i alla fall ett försök att inleda ett samtal. Man ställer ju frågor när en främling kom-

mer till gården. Men ingenting, inte ett ord fick man ur henne, men lillungen däremot, redan efter fem minuter hängde han Marie i kjolarna och skrattade.

Och Marie med honom.

Köket var precis likadant som gården, dystert och gammalt, lite stökigt var det också. Gumman hade ett förkläde på sig som också hade behövt tvättas. Och lillungen, ett smutsigt ansikte hade han.

Under hela den timman som jag satt där på bänken vid kakelugnen med min syster Marie sa gumman Danner på sin höjd fem meningar. Buttra, underliga människor, tänkte jag för mig själv.

Efter en timma tog jag min jacka, jag ville inte gå hem i mörkret. Jackan var nu nästan torr och jag skulle just ge mig iväg.

»Nu måste jag hem, det börjar redan mörkna. Så att jag inte går vilse igen«, sa jag till Marie.

Som hastigast mötte jag också dottern till gamla gumman Danner.

Som allra hastigast.

Vi bytte några ord med varandra, hon var lite vänligare än gumman och sen gick jag raka vägen ut. Marie följde mig. Jag ledde cykeln genom trädgårdsgrinden och vi tog farväl av varandra vid staketet. Hon såg inte särskilt glad ut, jag tror att hon helst hade velat följa med mig tillbaka hem. Jag kunde förstå henne, men vad skulle jag ha gjort, det gick ju inte på annat sätt.

Det var så att hjärtat kunde ha gått i bitar. Jag ville bort, fort som attan, till Marie sa jag: »Förhoppningsvis kommer du att trivas. Om inte, så hittar vi säkert nåt annat.«

Marie sa bara: »Det ska nog ordna sig.«

Jag borde ha tagit henne med mig igen. Det hade säkert gått att hitta nåt annat. Det är jag alldeles säker på.

Men jag vände mig om och cyklade iväg. När Marie ropade på mig, stannade jag och klev av cykeln.

Marie kom springande efter mig och kramade mig riktigt hårt. Riktigt hårt. Som om hon aldrig ville släppa taget. Jag var tvungen att verkligen slita mig loss, snabbt hoppade jag upp på cykeln.

Trampade på pedalerna som en galning. Jag ville inte stanna fler gånger.

Huset, gården, nej, där skulle jag inte vilja bli begravd ens en gång, tänkte jag. Helt omskakad var jag.

Hur kan nån nånsin härda ut där hos de där människorna. Stackars Marie, hur ska hon kunna härda ut hos dem. Jag var alldeles bedrövad, mitt bröst var så trångt, men vad skulle jag ha gjort? Hos oss på kanapén, där kunde Marie inte stanna längre och Erwin trivdes inte heller med hur det var, han hade velat bli av med henne länge nu.

Jag cyklade och cyklade. Jag stannade inte en enda gång. Jag ville bara bort, bort, bort!

Jag ville bort från mitt dåliga samvete också.

Till slut rann det vatten nedför mina kinder. Först tänkte jag att det var för att jag svettades så av cyklingen. Men sen förstod jag. Det var tårar.